

VN/32227/2023
VN/32227/2023
-UM-2

2.12.2024

Suomen osallistuminen Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen NSATU:un (NATO Security Assistance and Training for Ukraine)

Muistio on valmisteltu yhteistyössä puolustusministeriön kanssa

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan ja yhteinen kokous TP-UTVA linjasi 5.11.2024 Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen (NSATU, NATO Security Assistance and Training for Ukraine) enintään kuudella sotilaalla.

Valtioneuvosto on sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 3 §:n 1 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti antanut asiasta ulkoasianvaliokunnalle selvityksen 12.11.2024 ja ulkoasiainvaliokunta on merkinnyt selvityksen vastaanotetuksi 19.11.2024 (UTP 43/2024 vp, pöytäkirja UaVP 81/2024 vp).

Päätöksen Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen NSATU:un enintään kuudella sotilaalla tekee tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti.

Keskeinen sisältö ja tavoitteet

NSATU on osa Naton vuoden 2024 huippukokouksessa Washingtonissa hyväksyttyä tukikokonaisuutta. Huippukokouksessa hyväksytty tukikokonaisuus sisälsi lisäksi poliittisen tuenilmaisun Ukrainan Nato-jäsenyyden peruuttamattomuudelle sekä sitoutumisen Ukrainalle annettavaan pitkäjänteiseen puolustusmateriaalia ja -koulutusta koskevaan rahoitustukeen.

NSATU:n tavoitteena on varmistaa Ukrainalle annettavan turvallisuustuen kestävyys ja samalla vahvistaa tuen ennustettavuutta ja johdonmukaisuutta. NSATU koordinoi, antaa suunnittelutukea ja ohjaa Naton jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden sotilaallista materiaalitukea ja koulutusta Ukrainalle sekä antaa maalle logistista tukea. NSATU:lla on lisäksi Ukrainan asevoimien kehittämiseen liittyviä tehtäviä.

NSATU:n toiminta on käynnistynyt syksyn 2024 aikana. Sen johtoesikunta toimii Saksan Wiesbadenissa ja sillä on lisäksi logistiikkakeskuksia Naton

itäisen laidan jäsenvaltioissa. NSATU:un osallistuu noin 700 henkilöä Naton jäsenvaltioista ja kumppanimaista.

NSATU koordinoi toimintaansa muiden Ukrainalle ja sen asevoimille sotilaallista ja koulutuksellista tukea antavien kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Suomen osallistuminen

Puolustusministeriö teki 11.7.2024 ulkoministeriötä kuultuaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) 2 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen kahden sotilaan lähettämisestä NSATU:n esikuntatehtäviin. EUMAM Ukraine -avustusoperaatiota koskevan kansallisen osallistumispäätöksen puitteissa toimineet kaksi suomalaista yhteysupseeria siirtyivät edellä kuvatun puolustusministeriön päätöksen myötä NSATU:n alaisuuteen. Puolustusministeriön päätöksessä todettiin edelleen, että Suomen mahdollisesta muusta osallistumisesta sekä mahdollisesta osallistumisen laajentamisesta NSATU:un päätettäisiin erikseen sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti.

Osallistumisesta on nyt tarkoitus laajentaa siten, että Suomi osallistuisi jatkossa NSATU:n esikuntatehtäviin ja tarvittaviin hallinto- ja tukitehtäviin NSATU:n esikunnassa Saksassa sekä tarvittaessa NSATU:n muissa toiminnoissa Naton jäsenvaltioiden alueella enintään kuudella (6) sotilaalla. Tämä laajennettu osallistuminen ja tätä koskeva uusi kansallinen osallistumispäätös kattaisi täten myös heinäkuussa 2024 puolustusministeriön tekemän päätöksen mukaiset kaksi esikuntatehtävää.

Suomen osallistumisen perusteet

Tuki Ukrainalle ja maan suvereniteetille, itsenäisyydelle ja alueelliselle koskemattomuudelle on Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeinen prioriteetti. Jatkuva kansainvälinen tuki on välttämätöntä Ukrainan puolustuskyvylle ja maan neuvotteluaseman vahvistamiselle, jotta hyökkäyssodan kohteeksi joutuneelle Ukrainalle varmistetaan oikeudenmukainen ja kestävä rauha, kun siitä aikanaan neuvotellaan.

Suomi jatkaa vahvaa tukeaan Ukrainalle puolustustaistelussa ja sen edetessä kohti EU:n ja Naton jäsenyyttä. Suomi edistää Ukrainan Nato-jäsenyyden tulevaisuutta peruuttamattomana, väistämättömänä liittokunnan sitoumuksena, jossa edetään jatkuvasti. Suomelle on tärkeää, että Naton Washingtonin huippukokouksessa sovittu tukikokonaisuus toimeenpannaan täysimääräisesti ja kaikki osallistuvat tasapuolisesti taakanjakoon. Suomi pitää tärkeänä, että jäsenmaat jatkavat pitkäjänteistä materiaalituen ja rahallisen tuen antamista sekä tukea Ukrainan asevoimien ja niiden Nato-yhteistoimintakyvyn kehittämiseksi sekä kahdenvälisesti että Naton kautta. Osallistuminen NSATU:n edistää tätä tavoitetta ja on osa liittokunnan yhteistä taakanjakoa.

Turvallisuustilanne ja riskiarvio

Suomalaiset sotilaat toimivat NSATU:n esikunnassa Wiesbadenissa Saksassa sekä tarvittaessa muissa NSATU:n toiminnoissa Naton jäsenvaltioissa. Suomalaisiin kohdistuva fyysinen uhka arvioidaan pieneksi. Riskiarviota tarkennetaan tarvittaessa.

Suomen osallistumisen kustannukset

Suomen kansallisen osallistumisen palkkaus-, koulutus- ja rotaatiokustannukset katetaan ulkoministeriön momentilta 24.10.20

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot ja ne ovat arviolta 122 000 euroa vuonna 2024 ja 732 000 euroa vuonna 2025 (arvio yhden sotilaan vuosikustannuksesta momentilla on noin 183 000 euroa, vuoden 2025 arvio laskettu neljällä sotilaalla).

Suomen osaston perustaminen, ylläpito ja purkaminen maksetaan puolustusministeriön momentilta 27.30.20 Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot ja ne ovat arviolta 75 000 euroa vuonna 2024 ja 442 000 euroa vuonna 2025 (arvio yhden sotilaan vuosikustannuksesta momentilla on noin 110 500 euroa, vuoden 2025 arvio laskettu neljällä sotilaalla).

Ulkoministeriön ja puolustusministeriön momenteilta katettavat vuoden 2025 kustannukset katetaan nykyisten määrärahakehysten puitteissa.